

ÍMAC XIOM
SÈLLAV ÉVILO

L'ÀNGEL

Observacions
a la llum
de l'Evangelí

PERPLEX

Com que l'edició d'aquest llibre és particular, sota cap
concepte no es pot posar a la venda

Catalunya, 2017

Ímac Xiom (escriptura)
Sèllav Évilo (disseny de la coberta i maquetació)

L'àngel perplex

(Observacions a la llum de l'Evangeli)

Í N D E X

	Pàgina
Introducció	7
Pròleg de la primera part (presentació)	11
L'emigració forçosa	15
Les temptacions	23
La violència	29
La política	39
La idolatria	45
El pecat	51
La prostitució	59
El feminisme	65
La felicitat	73
Els negocis	81
La traïció	87
La pena de mort	93
La resurrecció (a manera de cloenda de la primera part)	101
Pròleg de la segona part (el retorn i la crida)	107

INTRODUCCIÓ

Aquest llibre és, sobretot, un exercici d'imaginació per a tractar temes que no són pas imaginaris. Podríem dir que és com una mena de conte que, sota la llum de l'Evangeli, convida a reflexionar sobre diversos aspectes del món actual, la majoria dels quals són tan antics com la mateixa humanitat.

L'eina descriptiva emprada és força senzilla –infantil, si es vol–: un àngel novici, en acabar l'estudi de la Sagrada Escripura, ha estat enviat per Déu Nostre Senyor a la Terra durant un temps, per a mesurar els seus dots d'observació i ara es disposa, un cop acomplerta la seva missió, a posar en ordre el que ha vist en aquest planeta. Val a dir que l'aprenent d'àngel, com tot esperit, és invisible als ulls terrenals i que, en tant que ésser immaterial ha pogut travessar perfectament qualsevol obstacle i desplaçar-se pertot. És per això que li ha estat possible establir comparances entre allò que ha pogut contemplar en la societat anomenada «del benestar» de començament del segle XXI i l'Evangeli que té tan ben après, la qual cosa, atesa la semblança observada, l'han submergit en la més profunda perplexitat. Així mateix, cal tenir en compte que el nostre àngel és més aviat una

mica ingenu, perquè sovint se sorprenden per fets que nosaltres, en l'actualitat, podem trobar d'allò més normals. Potser també és un xic pessimista, amb una certa tendència a la crítica –constructiva, això sí–, encara que aquesta no sigui essencialment la seva missió.

Si, a part de l'interès que pugui oferir la lectura d'aquest seguit de relats, el lector/a desitja obtenir-ne, com a afegitó, un fruit personal, pot preguntar-se a si mateix si està d'acord amb les reflexions angelicals i, fins i tot, contrastar-les amb altres persones per a enriquir-se mútuament.

Ara, doncs, proposo cedir la paraula escrita a l'àngel perplex. De segur que ell s'explicarà molt millor del que jo seria capaç de fer.

(És recomanable no llegir el pròleg de la segona part abans d'hora)

PRÒLEG DE LA PRIMERA PART (presentació)

Que Déu m'ajudi a posar en ordre el garbuix mental en què estic immers, després d'haver conviscut un temps amb l'espècie humana. Jo només sóc un pobre àngel que aspira a merèixer l'ingrés definitiu al paradís, comptant amb la benvolença del Pare celestial que m'envià a aquest món, per valorar la meva capacitat d'observació, la qual cosa he tractat de complir amb tota la meva bona voluntat. Però no sé si ho he aconseguit perquè, realment, confesso que no he acabat d'entendre tot el que he tingut ocasió de percebre.

Per dur a terme la tasca que em va ser encomanada, he intentat prendre com a referència l'època en què Jesús Nostre Senyor va viure entre els homes, de la qual els evangelistes van deixar constància i, malgrat les diferències de temps, lloc i

circumstàncies i dels gairebé dos mil anys transcorreguts, els sentiments humans –les seves virtuts i defectes– crec que persisteixen en gran part. La humanitat, en segons quins aspectes, i per a sorpresa meva, no es pot dir que hagi evolucionat gaire. Al llarg de la meva observació, m'ha horroritzat la maldat i els pous de perversió que he arribat a contemplar, i m'ha corprès la bondat exemplar d'algunes persones. He vist el bon cor confondre's amb l'odi; l'esperança i la por anar de braç; la fe, sovint a prop del desesper. M'han espantat, també, les urpes del diable i he sentit la mà amorosa de Déu pertot. Com és possible que la condició humana sigui capaç de cometre el crim més atroç i, alhora, dur a terme el sacrifici més sublim?

L'EMIGRACIÓ FORÇOSA

Fugida a Egipte (Mt 2,13-15)

...un àngel del Senyor es va aparèixer en somnis a Josep i li digué:

–Lleva't, pren el nen i la seva mare, fuig cap a Egipte i queda-t'hi fins que jo t'ho digui, perquè Herodes buscarà l'infant per matar-lo.

Josep es llevà, prengué de nit el nen i la seva mare, se'n va anar cap a Egipte i s'hi quedà fins a la mort d'Herodes.

El judici final (Mt 25,34-35)

...Veniu, beneïts del meu Pare, rebeu en herència el Regne que ell us tenia preparat des de la creació del món. Perquè tenia fam, i em donàreu menjar; tenia set, i em donàreu beure; era foraster i em vau acollir.

Quin escrúpol es podia esperar que tingués un personatge paranoic com Herodes, el qual, durant el seu regnat, va assassinar la seva primera esposa, per gelosia, i posteriorment, per por de perdre el poder, va fer ajusticiar primer els seus fills Alexandre i Aristòbul i, tres anys més tard, l'anomenat Antípater? En sentir-se burlat pels Mags d'Orient que havien anat a adorar el Nen Jesús, el rei dèspota no dubtà a ordenar la persecució i mort de tots els infants de dos anys en avall que vivien a Betlem i en tot el seu territori.

La Sagrada Família, doncs, alertada en somnis per un àngel del Senyor, va marxar cap a Egipte aquella mateixa nit, enduent-se amb prou feines l'escàs bagatge que podia transportar un ruc.

Egipte, aleshores, era el refugi natural dels israelites obligats a abandonar la seva pàtria per raons diverses. Jesús, Maria i Josep es van instal·lar a Matareya, un suburbi al sud d'Heliòpolis (actualment, un barri cairotà) on hi havia establerta una colònia jueva relativament important, i on Josep muntà un petit taller per a treballar com a artesà fuster i poder així mantenir la família fins que el mateix àngel li va fer saber, altre cop en somnis, la mort d'Herodes i que, consegüentment, ja podien tornar al seu país, la qual cosa van fer, però anant a Galilea en lloc de Judà, atès que, aleshores, allà hi regnava Arquelau, el més cruel dels fills supervivents d'Herodes.

Que trist ha estat per a mi observar que, dos mil anys després que la Sagrada Família es veiés obligada a emigrar, escapant-se de la persecució i la mort, avui dia, hi hagi milers de persones arriscant i sovint perdent la vida per fugir sobretot de guerres horroroses (n'hi ha alguna, de guerra, que

no ho sigui, d'horrorosa?), encaçades per la misèria i la fam, empeses per la desesperació i la por, que moren travessant el Mare Nostrum en fràgils pasteres, en un viatge cap a un futur suposadament millor, sense cap esperança de retorn, o que no són ben acollides pels mateixos països que, sense cap mena d'escrúpol, han subministrat les armes amb les quals han estat destruïdes les seves cases i ara aixequen un mur vergonyós davant dels que aconsegueixen arribar a alguna destinació, que posen entrebancs administratius per a la seva integració o, simplement, que fan tot el possible per a expulsar-los. L'espectacle que molts països de la culta Europa o la rica Amèrica estan donant al món, realment, no es pot considerar pas exemplar. De vegades, assolir un desig és més dolorós que somiar-lo. Sobre quines consciències ha de recaure tanta gent desatesa i maltractada? Qui és el culpable de tantes llàgrimes vessades? On s'amaguen els responsables de tantes víctimes innocents?

Per altra banda, quan els cristians resen amb la pregària que Jesús va ensenyar als seus primers deixebles i comencen dient Pare nostre... se suposa que proclamen Déu com a Pare seu i, alhora, dels altres, que reconeixen com a germans seus, és a dir, de tota la humanitat i, evidentment, incloent-hi els emigrants refugiats, el sofriment dels quals no pot deixar indiferent ningú.

De totes maneres, cal ser realistes: obrir la porta de casa a un desconegut és inevitable que faci por. I potser no tothom té possibilitats o està disposat a acollir refugiats que parlen un idioma distint, amb hàbits alimentaris dispars, maneres diferents de comportar-se i costums higiènics tal vegada difícils d'acceptar. A més a més, malgrat la bona voluntat que hi pugui haver, l'economia domèstica de moltes famílies, a hores d'ara, es troba força malmesa.

Per tant, sembla que aquest no és un problema que es pugui resoldre només privadament, sinó que

caldria que els governs dels diferents països hi intervinguessin d'una manera global, amb l'aplicació d'una política de llarg recorregut, l'objectiu de la qual fos proporcionar una integració correcta i una vida digna als refugiats, siguin d'on siguin, sense oblidar que «els de casa», òbviament, hi tenen exactament el mateix dret i que, massa sovint, tot i ser més a prop, se'ls pot veure malvivint al carrer.

Però jo no he vingut aquí per opinar sinó per observar humilment, i això és el que, ni més ni menys, tracto de fer (no sé pas si gaire bé).

LES TEMPTACIONS

Temptacions de Jesús (Mt 4,1-10)

Aleshores l'Esperit va conduir Jesús al desert perquè el diable el temptés. Jesús dejunà quaranta dies i quaranta nits, i al final tenia fam. El temptador se li acostà i li digué:

– Si ets Fill de Déu, digues que aquestes pedres es tornin pans.

Però ell li va respondre:

– L'Escriptura diu: L'home no viu només de pa; viu de tota paraula que surt de la boca de Déu.

Llavors el diable se l'enduu a la ciutat santa, el posa dalt de tot del temple i li diu:

– Si ets Fill de Déu, tira't daltabaix. Diu l'Escriptura: Donarà ordre als seus àngels, i et duran a les palmes de les mans perquè els teus peus no ensopeguin amb les pedres.

Jesús li contestà:

– També diu l'Escriptura: No temptis el Senyor, el teu Déu.

Després el diable se l'enduu dalt d'una muntanya molt alta, li mostra tots els reialmes del món i la seva glòria i li diu:

– Et donaré tot això si et prosternes i m'adores.

Li diu Jesús:

– Vés-te'n, Satanàs! Diu l'Escriptura: Adora el Senyor, el teu Déu, dóna culte a ell tot sol.

M'ha semblat que no hi ha gran diferència entre les temptacions que tenien els humans fa dos mil anys -o fins i tot molt abans- i les que continuen tenint actualment. Depèn, lògicament, de l'època i l'indret observats. Si algú, en un moment determinat, aspirava, prop del desert, a posseir un camell en lloc d'un ruc, avui, allò que la majoria desitja és un vestit, un cotxe o una casa més macos que els del veí. És obvi que la generació actual del món «desenvolupat», identifica com a fracàs la vida discreta, exempta de tota mena d'ostentació inútil.

El que m'ha semblat observar és que no ha variat gairebé gens l'amor als calés. Qui no en té, en desitja tenir i qui en té, encara en vol més. Jo em pensava que havia quedat força clar el vertader valor de la riquesa, quan Jesús va parlar d'«Un

tesor en el cel» (Mt 6,19-21): No amuntegueu tresors aquí a la terra, on les arnes i els corcs els fan malbé, i els lladres entren i els roben. Reuniu tresors al cel, on ni les arnes ni els corcs no els fan malbé, i els lladres no entren ni els roben. Perquè on tens el tesor, hi tindràs el cor.

No es pot pas negar que els humans han après a ser prudents en protegir els seus diners, duent-los a uns llocs anomenats «bancs» on accepten encantats guardar-los, ja que fins i tot ho recompensen –si bé sembla que cada cop menys–. Gairebé ningú no sap la destinació d'aquestes aportacions, ni la manera com es fan servir, encara que això no acostuma a preocupar gaire els seus propietaris. El mal és que, aparentment, és com si no se'n tingués mai prou i que el que realment preval és anar afegint com més –zeros millor –curiosament, sempre a la dreta– a la quantitat dipositada.

I encara dues observacions més respecte a l'acumulació de riqueses: la primera, que no es gaire estrany trobar rics que, presoners de la seva avarícia, viuen com a autèntics pidolaires. I la segona, que no acabo d'entendre aquesta mena de comportaments perquè, en la meua estada prèvia en el més-enllà, no he vist mai ningú que s'hagi pogut endur ni tan sols un cèntim.

Finalment, si bé cercar Déu és essencial en la vida, perquè precisament això és el que li dóna sentit, hi ha una mena de temptació que afecta sobretot el món científic. És evident que la tecnologia ha experimentat un desenvolupament increïble, sobretot en els darrers anys, i que la ciència, per a bé i per a mal, ha crescut i continua creixent a un ritme sense aturador. És precisament per aquesta raó que molts científics s'han arribat a creure que tot es podia explicar i aconseguir per mitjà del coneixement materialista. Es tracta de falsos savis, que es pensen que la fe és incompatible

amb la ciència i no s'adonen que el que realment fa és ampliar el seu horitzó. Són els primers a admetre que la comprensió del funcionament del cervell humà encara és a les beceroles i, tot i així, pretenen crear el que s'atreveixen a anomenar «intel·ligència artificial». Jo em pregunto com es pot aspirar a aconseguir aital objectiu partint d'una ignorància a bastament reconeguda. ¿Tant costa d'entendre que com més aprofundeixin en qualsevol mena de recerca, més evident se'ls farà que hi ha un límit que no es pot ultrapassar i contra el qual, inexorablement, tot s'estavella: el misteri de la vida i l'amor infinit de Déu?

LA VIOLÈNCIA

Estimar els enemics (Lc 6,27-28;32-36)

Però a vosaltres que escolteu, jo us dic: Estimeu els vostres enemics, feu bé als qui us odien, beneïu els qui us maleeixen, pregueu pels qui us ofenen.

Si estimeu els qui us estimen, qui us ho ha d'agrair? També els pecadors estimen aquells qui els estimen! I si feu bé als qui us en fan, qui us ho ha d'agrair? També ho fan els pecadors! I si feu préstecs als qui espereu que us donaran alguna cosa, qui us ho ha d'agrair? També els pecadors fan préstecs als pecadors, si saben que en trauran algun guany.

Però vosaltres, estimeu els vostres enemics, feu bé i presteu sense esperar res a canvi: llavors serà gran la vostra recompensa, i sereu fills de l'Altíssim, que és bo amb els desagraïts i amb els dolents.

Sigueu misericordiosos, com ho és el vostre Pare.

En aquest món, pel que he pogut comprovar, la violència sempre ha existit; es podria dir que ha estat un tret característic dels humans a tot arreu. I la legislació hebraica del segle I, en aquest sentit, no era pas una excepció. Només cal recordar la cèlebre llei del talió, la qual prescrivia un càstig idèntic a l'ofensa rebuda: Qui mati un ésser humà serà condemnat a mort. Qui mati l'animal d'un altre l'ha de compensar amb un de viu: animal per animal. Al qui lesioni un seu company, li faran el mateix que ell ha fet: fractura per fractura, ull per ull, dent per dent. Li faran el mateix que ell ha fet a l'altre (Lv 24, 17-20).

Els exemples de crueltat que es poden trobar en alguns passatges del Nou Testament –i en l'Antic encara més– són prou representatius de la severitat

i duresa de la Llei de Moisès, com ara la manera d'ajusticiar les dones sorpreses en adulteri, bo i apedregant-les fins a la mort, o la pena capital amb que era castigada la idolatria (Jn 8,4-5; Dt 13,7-16; 17,2-5). Fins i tot quan Judes, amb la cohort de soldats romans i alguns guardes del temple van anar a detenir Jesús a la muntanya de les Oliveres, els seus deixebles van reaccionar amb força violència: Els qui eren al seu voltant, en veure el que estava a punt de passar, digueren: –Senyor, ¿ataquem amb l'espasa? I un d'ells [Simó Pere] va donar un cop d'espasa al criat del gran sacerdot i li tallà l'orella dreta. Però Jesús va dir: –Deixeu-los fer! I li tocà l'orella i el va guarir (Lc 22,49-51).

Per tot això, la predicació de Jesús, d'amor i de misericòrdia a tothom, incloent-hi els enemics, va representar una visió radicalment oposada a la que es tenia aleshores i, per tant, els seus contemporanis no la van comprendre gaire. Incomprensió que, em penso, s'ha perllongat fins avui, perquè m'ha

semblat observar que en la societat moderna es respira un clima de violència a tots nivells, pitjor que el que hi havia fa dos mil anys. Vegem-ho:

En l'àmbit familiar la relació de respecte entre pares i fills ha experimentat un canvi tan espectacular, sobretot en els darrers temps, que els progenitors del segle I s'escandalitzarien de veure la naturalitat amb què es contempla el comportament insolent dels fills, amb una mal interpretada llibertat massa propera, crec, al llibertinatge. ¿I què es pot dir d'allò que s'anomena «violència domèstica», en què els cònjuges es barallen a casa, maltractant-se psíquicament i físicament, fins a l'extrem de l'un matar l'altre –generalment ell a ella– la qual cosa he trobat francament esfereïdora?

Pel que fa a l'ensenyament em pregunto on ha anat a parar l'autoritat del mestre envers els seus alumnes. Seria inimaginable, fa vint segles, la mal entesa confiança que ha arribat a establir-se avui

entre el jovent i els educadors, de tal manera que, en segons quins llocs, fa por de pensar-hi. A més, darrerament, he sentit a parlar d'una pràctica estranya –bullying?– per assenyalar l'assetjament que algunes vegades s'exerceix per part d'un grup d'estudiants envers un/a company/a. Increïble!

En el món laboral, abans els escribes –doctors jueus intèrprets oficials de les Sagrades Escripures– així com els diferents oficis que hi havia, estaven molt ben definits i acceptats pels seus protagonistes, fossin artesans, comerciants o agricultors. L'atur, pràcticament era desconegut i l'únic òbviament censurable era l'esclavatge, sens dubte, una mena de violència duta a terme per una persona contra una altra. Però m'ha semblat observar que, actualment, per molt que es vulgui disfressar, l'esclavatge segueix viu i, en segons quins països i en alguns indrets, sense cap mena de dissimulació pel que fa a l'esclavitud infantil. I en les empreses d'avui dia, sobretot les anomenades multinacionals, el que

compta per als empleats és ascendir de categoria i augmentar la retribució econòmica, moltes vegades sense gaires miraments per a evitar trepitjar els col·legues. Per als empresaris, no cal dir que el més important és «el compte de resultats», o sigui, els beneficis.

Quant a la violència en l'esport, val a dir que, de vegades, he sobrevolat algun estadi mentre se celebrava, per exemple, un partit de futbol i realment m'ha espantat veure –i sentir– les mostres de manca de respecte del públic: crits, insults, impropis...; en resum, un fanatisme eixordador no solament envers els jugadors, sinó també, i potser sobretot, contra un personatge vestit de negre que no toca mai la pilota, amb un xiulet a la boca i que no fa més que córrer amunt i avall per tot el camp. I, per acabar, potser el més decebedor de tot és que fins i tot en partits d'infantils o juvenils, entre el públic assistent, moltes vegades es respira un clima d'hostilitat envers els

jugadors de l'equip contrari o entre els mateixos afeccionats que pot desembocar en agressions verbals o físiques, enmig d'una cridòria insuportable, donant un exemple deplorable als infants. Això és esport? Per altra banda, pobres esportistes d'elit violentant-se a si mateixos en sotmetre's a sessions interminables d'entrenament per tal de saltar un llistó dos centímetres més amunt o córrer una cursa un segon més de pressa.

Respecte als mitjans de transport, tot i que la comparació és impossible, si en l'antiguitat s'entenia que una caravana era com un grup més o menys nombrós de camells i ases transportant viatgers i mercaderies d'un punt a l'altre de la geografia, avui una «caravana» vol dir una corrua de quilòmetres de llargària formada per ginys de quatre rodes que funcionen cremant carburants que contaminen l'atmosfera, els conductors dels quals suporten estoicament la situació o s'increpen de paraula i de pensament, a punt de patir un atac de nervis.

Finalment, no es poden ignorar les atrocitats de totes les guerres, com, per exemple, mirant enrere, la crueltat dels romans en les seves conquestes o la destrucció del temple dels jueus que van dur a terme l'any 70 dC. Però he sentit a dir que ara hi ha una mena de bombes, només amb el llançament d'una de les quals, tota una ciutat com ara Jerusalem quedaria arrasada i els seus habitants aniquilats. És possible, això?

Per tant, quan es parla de violència, que cal pensar d'aquest món? Va cap endavant o cap enrere? No ho sé pas.

LA POLÍTICA

Multiplicació dels pans (Lc 9,11-17)

Jesús acollí [la gent que l'havia seguit], els parlava del Regne de Déu i guaria els qui en tenien necessitat. El dia començava a declinar, i els Dotze s'acostaren a dir-li:

– Acomiada la gent, i que vagin als pobles i a les cases del voltant per trobar allotjament i menjar. Aquí som en un lloc despoblat.

Jesús els digué:

– Doneu-los menjar vosaltres mateixos.

Els respongueren:

– Només tenim cinc pans i dos peixos; si de cas, hauríem d'anar nosaltres mateixos a comprar menjar per a tota aquesta gentada.

Hi havia, en efecte, uns cinc mil homes. Llavors Jesús digué als seus deixebles:

– Feu-los seure en grups de cinquanta.

Els ho van fer així, i tothom s'assegué. Jesús prengué els cinc pans i els dos peixos, alçà els ulls al cel, els beneí, els partí i en donava als deixebles perquè els servissin a la gent. Tothom en va menjar tant com volgué. Després van recollir dotze cistelles dels bocins de pa que havien sobrat.

La política no em sembla pas que hagi de ser necessàriament dolenta. Per això, potser quan es parla de política en to crític, més aviat hauríem de referir-nos als polítics i ser molt curosos de no pensar que tots estan tallats pel mateix patró. Déu me'n guard!

Reconec que jo estava convençut que el miracle de la multiplicació dels pans i els peixos que Jesús va dur a terme dues vegades pel poder que Déu Nostre Senyor li va atorgar, era impossible que cap mortal el repetís, ateses les seves limitacions terrenals. Doncs, vet aquí que al llarg de la meva estada per aquests verals he pogut observar que anava del tot errat perquè, precisament els polítics –no tots, és clar– no és estrany que multipliquin «miraculosament» el seu patrimoni personal, així

que comencen a remenar les cireres d'un govern, sigui d'on sigui i del color que sigui. I que Déu em perdoni si sóc un malpensat.

Després d'un temps d'anar observant, m'he adonat que la política –els polítics– s'assembla a aquell cove de pomes en el qual n'hi ha una –només una– de podrida, amb l'única diferència que, en aquest cas, n'hi ha moltes més d'una, perquè la seva podridura s'encomana amb molta facilitat i ben aviat el cove sencer s'omple d'immundícia i fa una fetor insuportable de putrefacció. No es pot pas negar que la política genera diners, que amb els diners s'aconsegueix el poder i que el poder, tard o d'hora, fomenta l'engany, el frau i la corrupció.

Però jo no he vingut pas ni a jutjar ni a criticar; només sóc aquí per a observar, i per això me'n guardaré prou de dir que aquests polítics –les pomes podrides– em semblen uns mentiders, uns manipuladors, uns lladres i uns sàtrapes. I jo que, en

la meua ingenuïtat, creia que els polítics –tots– eren unes persones respectables dedicades professionalment a una activitat, la finalitat de la qual era el servei i el bé general d'una comunitat determinada de ciutadans, però que, en cap cas, el seu objectiu no era obtenir prioritàriament un benefici propi a base de l'enriquiment personal, o per afavorir els interessos de familiars o amics. ¿No va ser un tal Aristòtil que ja al segle IV aC va dir que la finalitat de la política ha de ser el bé de l'home? Ara entenc les intenses lluites per assolir el poder, bo i tractant de fonamentar l'èxit propi en el fracàs i el descrèdit dels adversaris, així com els insults i l'absoluta i persistent manca de respecte en les campanyes electorals i que, habitualment, prevalgui l'atac a l'oposició en lloc de proposar –i complir– millores per a la ciutadania. També resulta curiós com, un cop assumit el poder, sembla com si es patís una mena d'atac d'amnèsia, bo i oblidant les promeses fetes pels aspirants (les promeses d'avui són els oblits del demà). A més a

més, em pregunto per què sempre que parlen de si mateixos ho fan amb un ampli somriure. De què riuen? Per què aparenten estar satisfets? Mai no s'autocritiquen? Sempre tenen raó? On ha anat a parar la seva decència?

Encara bo que tots aquests que miren només per les seves butxaques tenen una certa inclinació espiritual, perquè he sentit a dir que el producte dels seus «miracles» no el guarden en graners cada cop més grans, com se'ns narra que feia el protagonista de la paràbola del ric insensat (Lc 12,15-21), sinó que acostumen a enviar-lo a diversos paradisos d'arreu del món. Què ho fa que jo només en conec un de paradís, el qual no té res a veure amb aquests altres que ells anomenen «fiscals»? Ai, ai...

LA IDOLATRIA

El vedell d'or (Ex 32,1-4,7-8)

El poble, veient que Moisès trigava a baixar de la muntanya, es va aplegar al voltant d'Aaron i li digué:

–Fes-nos uns déus que vagin davant nostre, perquè d'aquest Moisès que ens ha tret del país d'Egipte no sabem què se n'ha fet.

Aaron els respongué:

–Traieu les arracades d'or de les orelles de les vostres dones, dels vostres fills i de les vostres filles i porteu-me-les.

Aleshores tot el poble es va treure les arracades d'or de les orelles i les van portar a Aaron. Ell va recollir l'or que li presentaven i en va fer un vedell de fosa, que modelà amb el cisell. Ells exclamaren:

–Aquests són els teus déus, Israel, que t'han tret del país d'Egipte!

[L'endemà] El Senyor digué a Moisès:

–Baixa de pressa, perquè el teu poble, que tu havies tret del país d'Egipte, s'ha pervertit. De seguida s'han desviat del camí que jo els indicava. S'han fabricat un vedell de fosa i es prosternen al seu davant, li ofereixen sacrificis i diuen: “Aquests són els teus déus, Israel, que t'han tret del país d'Egipte!”.

Malgrat només haver estudiat a fons el Nou Testament, aquí faig referència a un fragment del segon llibre del Pentateuc –l'Èxode– perquè, força sovint, la vida de Jesús queda il·luminada pel seu contingut. I, a més, perquè hi ha un episodi –el de l'adoració del vedell d'or– en què els israelites, a causa d'haver perdut l'esperança de retrobar Moisès (un humà sense esperança és un humà extraviat) mostren la seva infidelitat al Senyor adorant un ídol (fals, és clar, com tots els ídols) i, finalment, perquè m'ha semblat que en el món actual, de vedells d'or, n'hi ha un bon grapat.

Potser el culte al cos no es pot considerar com una veritable idolatria? D'acord que aquesta pràctica sempre ha existit, però em sembla que mai com ara. Hores i més hores fent exercicis avorrits en

*llocs que anomenen gimnasos. Gent que per
aprimar-se segueix règims «miraculosos»,
promoguts per especialistes d'honestedat dubtosa, o
prenent suposats remeis que els laboratoris
farmacèutics s'afanyen a fabricar, quan la solució
més fàcil i econòmica probablement consistiria en
ser una mica més austers en la dieta. Intervencions
quirúrgiques amb ingressos temeraris al quiròfan per
a dissimular una petita arruga o per a retocar un
nas, tot plegat per a aconseguir una imatge més
maca, la qual cosa, em penso, no és ni de bon tros
censurable –ans al contrari–, però, vaja... ni massa
ni massa poc!*

*També m'han deixat astorat una mena de
desfilades on s'exhibeixen dones que semblen secalls i
homes amanerats, anant amunt i avall d'una
passarel·la per a mostrar peces de vestir, totes elles
caríssimes, absolutament ridícules i que no crec que
ningú se les posi mai. No és pas «la moda» una
mena d'idolatria o d'esclavatge modern,*

promocionat per l'interès comercial d'empreses que imposen tendències i maneres de vestir a un públic mancat de personalitat, que canvien de roba cada temporada i d'una frivolitat que esparvera i un valor autèntic entre res i no-res?

Per altra banda, mai no m'hauria pensat que cantants de tan escassa qualitat artística poguessin congregar multituds capaces de fer sacrificis increïbles per aconseguir tiquets i omplir de gom a gom locals immensos, dins dels quals la joventut resta com hipnotitzada bo i corejant i fent saltirons –d'això no se'n pot dir ballar– o gesticulant com micos durant hores.

I què puc dir sobre el meu desconeixement del valor dels diners en segons quins aspectes? Senzillament, em sembla inversemblant que es parli de milions i més milions per contractar i pagar certs esportistes –sobretot, jugadors de futbol–. Comprenc que donar coces a una pilota, si es fa

amb art i habilitat, tingui el seu mèrit i mereixi ser recompensat; no deixa de ser un espectacle i un passatemps en teoria inofensiu. Però que segons qui adori alguns jugadors com a autèntics ídols, això em sembla que ja és beure's l'enteniment.

Heus aquí, tots plegats, els idòlatres moderns adorant ídols o falsos déus fabricats amb mans humanes: cadascú el seu particular vedell d'or.

I podria seguir amb més exemples contemplats, però en la meva situació precelestial no és benvist que critiqui, que si no...

EL PECAT

Fer caure en pecat (Mt 18,7-9)

Ai del món, on tants fan caure en pecat! Això no es pot evitar, però ai dels qui fan que els altres caiguin en pecat! Si la mà o el peu et fan caure en pecat, talla-te'ls i llença'ls. Val més que entris a la vida sense mà o sense peu, que no pas que siguis llançat amb totes dues mans o amb tots dos peus al foc etern.

I si l'ull et fa caure en pecat, arrenca-te'l i llença'l. Val més que entris a la vida amb un sol ull, que no pas que siguis llançat amb tots dos ulls al foc de l'infern.

En temps de Jesús, a Terra Santa, eren considerats pecadors, sobretot, els soldats, les prostitutes i els publicans, aquests darrers, molt malvistos per estar encarregats de recaptar els tributs i els impostos a les províncies de l'Imperi romà. Avui, a tot arreu, em penso que la llista de pecadors és força més extensa i variada. Tant, que no és estrany que tothom pequi o hagi estat pecador al llarg de la seva vida. Això sí, uns més que altres.

Tanmateix, a parer meu, cal distingir la gravetat d'un pecat per a saber de què estem parlant. I això l'Església ho ha determinat amb precisió: pecat mortal si és greu, la qual cosa trenca i priva tota relació amb Déu o visió seva, mentre que el venial només és com si aquesta visió s'enterbolís. No deu

ser pas per aquesta raó que hi ha tanta gent que necessita portar ulleres? A més a més, no es poden oblidar els vicis humans, que predisposen a pecar greument (supèrbia, avarícia, enveja, ira, luxúria, intemperància, peresa i gola). I, no obstant això, se m'acudeix que seria un bon sistema per a detectar el pecat i mirar d'evitar-lo, fixant-se en el que va respondre Jesús als fariseus quan li van preguntar, per provar-lo, quin era el manament més gran de la Llei per a assolir la salvació: Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb tot el pensament. Aquest manament és el més gran i el primer. El segon li és semblant: Estima els altres com a tu mateix. Tots els manaments de la Llei i dels Profetes es fonamenten en aquests dos (Mt 22,34-40). Doncs, em sembla que, de manera indirecta, tots els pecats més importants es podrien resumir interpretant les paraules de Jesús a l'inrevés, és a dir, no estimar Déu ni els altres. Tan senzill com això. I encara m'atreveixo a afegir-hi que, d'acord amb el que he pogut observar, el pecat

més estès és el d'omissió, el qual, al cap i a la fi, no és altra cosa que una manca d'amor; és la indiferència davant el patiment dels altres; és fer els ulls grossos, és ser mandrós i garrepa. Si un viu amb aquesta actitud, al final s'adona que el balanç de la seva existència és tristament pobre, per culpa de no haver entès que la suma de moltes accions petites és equivalent a una de gran: haver viscut estimant i servint.

També crec que no es pot parlar del pecat sense esmentar el perdó. Alguna vegada he trobat persones que se senten tan culpables pels pecats comesos que no creuen possible que Déu les perdoni. Quin error més gran! Quina blasfèmia dubtar, desesperar de la misericòrdia del Pare o posar-hi límits! I quina frivolitat la dels pecadors de consciència laxa que pensen que Déu tot ho perdona sense més ni més. Déu perdona, efectivament, però atenció!, perquè per a ser perdonat és condició imprescindible el penediment i el propòsit d'esmena.

No s'hi val a fer trampes bo i demanant perdó i seguir pecant, tarannà propi de la hipocresia dels fariseus. Pensem que quan el fill pròdig va retornar a la casa paterna, encara era lluny, que el seu pare el veié i es commogué, corregué a tirar-se-li al coll i el besà. Però el seu perdó culminà quan el fill li digué primer de tot, agenollat davant seu: *Pare, he pecat contra el cel [és a dir, contra Déu] i contra tu. Ja no mereixo que em diguis fill teu* (Lc 15,20-21). I encara, estant Jesús a la creu, entre dos bandolers igualment crucificats, l'un l'injuriava dient: *-¿No ets el Messies? Doncs, salva't a tu mateix i a nosaltres! Però l'altre, renyant-lo, li respongué: -¿Tu tampoc no tens temor de Déu, tu que sofreixes la mateixa pena? I nosaltres la sofrim justament, perquè rebem el que mereixen els nostres actes, però aquest no ha fet res de mal. I deia: -Jesús, recorda't de mi quan arribis al teu Regne.* Jesús li digué: *-T'ho asseguro: avui seràs amb mi al paradís.* (Lc 23, 39-43). A l'altre malfactor no consta enlloc que li digués res.

Finalment, què es pot pensar d'aquells que són responsables dels pecats d'altres persones, o que abusen dels més desvalguts, que no es poden defensar, com ara els infants o els ancians? Ai dels pederastes i els maltractadors!, ai dels criminals de guerra! Potser Déu va escriure en tauletes de pedra els manaments per a la salvació, pensant en la duresa de cor d'aquesta mena de pecadors? Això, jo no ho sé.

LA PROSTITUCIÓ

[Jesús als grans sacerdots i els nobles del poble]
(Mt 21,31-32)

Us asseguro que els pecadors i les prostitutes us passen al davant en el camí cap al Regne de Déu. Perquè vingué Joan per encaminar-vos a fer el que Déu vol, però no el vau creure. Els pecadors i les prostitutes sí que el van creure, però vosaltres, ni després de veure això, no us heu penedit ni l'heu cregut.

M'ha semblat observar que hi ha dues classes de prostitució molt diferents l'una de l'altra. Del primer grup haig de dir que no he trobat mai cap prostituta que ho fos per gust, decisió pròpia o per caprici. Més aviat he vist pobres noies (o nois) enganyades i explotades per individus –em sembla que en diuen proxenetes–, els quals no tenen cap mirament a abusar de la seva posició de força per obligar-les a fer el que fan. Al cap i a la fi, per a elles, es tracta d'un acte de supervivència davant d'una situació de misèria i de manca de recursos difícil de superar.

Jesús, en la seva misericòrdia, mostra una deferència especial envers aquestes dones, evident, per exemple, quan Lluç narra el perdó a la

pecadora penedida (molt probablement una exprostituta) que, a casa d'un fariseu que ha invitat Jesús a menjar amb ell, se li acosta i es queda plorant als seus peus, darrere seu, mullant-los-hi amb les seves llàgrimes i eixugant-los-hi amb els cabells. Jesús, després de recriminar la pobra acollida que li ha dispensat el fariseu, diu a la dona: Els teus pecats et són perdonats. La teva fe t'ha salvat. Vés-te'n en pau (Lc 7, 48-50).

Però sospito que hi ha una altra mena de prostitució d'aparença molt més subtil. Es tracta de dones que –aquestes sí– es venen a canvi d'obtenir luxe i comoditats. Són les cortesanes modernes que, d'una manera més o menys «elegant», frivolitzen el sexe per triomfar en el món de la moda o l'espectacle, ignorant el respecte que tot cos mereix.

Tanmateix, no es pot ignorar l'existència d'una prostitució molt més encoberta consistent a vendre, a canvi de diners, fama o fals prestigi la pròpia

dignitat, sense ser conscient que els honors i les riqueses, tard o d'hora, acaben consumint-se i esdevenint no-res.

Tampoc no es pot oblidar que el pecat de la prostitució necessita, com a mínim, dos actors: la persona utilitzada i la que utilitza. Perquè hi hagi una «operació de compravenda», no pot existir cap venda si algú no compra. Per tant, la mateixa culpa té l'un com l'altre. I, gairebé segur, en té més el comprador.

Finalment, he estat testimoni d'allò que més m'ha escandalitzat i que no sé si definir com a prostitució infantil, pederàstia, terrible immoralitat o què sé jo, perquè la meva condició espiritual –cal recordar que només sóc un pobre àngel aspirant a ser admès definitivament al paradís?– no em permet utilitzar segons quins qualificatius. Per això, em limitaré a transcriure un fragment de l'Evangeli en què Jesús parla del valor dels petits i la gravetat de l'escàndol

(Mt 18,6): Però al qui fa caure en pecat un d'aquests petits que creuen en mi, més li valdria que li pengessin al coll una mola de molí i l'enfonsessin enmig del mar.

EL FEMINISME

Algunes dones acompanyaven Jesús (Lc 8,1-3)

Després d'això [Jesús havia perdonat una pecadora] Jesús anava per cada vila i per cada poble predicant i anunciant la bona nova del Regne de Déu. L'acompanyaven els Dotze i algunes dones que havien estat curades d'esperits malignes i de malalties: Maria, l'anomenada Magdalena, de la qual havien sortit set dimonis, Joana, la muller de Cuses, administrador d'Herodes, Susanna i moltes altres, que els proveïen amb els seus béns.

En temps de la predicació de Jesús, la situació de la dona en la societat jueva era força marginal, atès que estava supeditada al marit; es trobava postergada en qüestions judicials, com per exemple en el divorci o en el dret a la propietat; amb escassíssimes possibilitats d'assolir qualsevol mena d'educació (el seu accés a les sinagogues, que era el lloc on els barons rebien instrucció, el tenien molt restringit) i, com aquell qui diu, no podien transitar lliurement per segons quins indrets.

Malgrat tot, el seu paper en l'esmentada societat, ja des de molt joves, es podia considerar cabdal tant en l'aspecte familiar com en el de l'economia domèstica, perquè, a part de tenir cura dels membres més ancians, eren responsables de l'educació religiosa dels infants –germans més joves,

així com dels fills petits– i, a més a més, en l'àmbit rural, ajudaven el marit en les feines del camp, en l'atenció al bestiar, en la compra i venda al mercat dels productes de la collita i també eren les úniques protagonistes en les tasques de la llar com ara netejar, cuinar, cosir o teixir.

Davant la situació que es vivia aleshores a Terra Santa, la presència d'un grup de dones entre els acompanyants habituals de Jesús era un fet totalment insòlit en el judaisme, ja que no era freqüent que un rabí o mestre de la Llei de l'època tingués dones entre els seus seguidors. No obstant això, a la llum de l'Evangelí, resulta evident que Jesús hi tenia tracte i un tracte d'absoluta igualtat, cosa que no deixava de sorprendre fins i tot els seus deixebles més propers, com ara quan el van trobar conversant amb la samaritana, al costat del pou de Jacob, al poble de Sicar, la qual, al seu torn, s'estranyà que un home –i a més a més jueu– li dirigís la paraula a ella, dona i de Samaria. Per

altra banda, m'ha semblat especialment significatiu que només davant d'aquella dona i en presència, més tard, de Pilat Jesús es declarés obertament com el Messies, atès que en totes les altres ocasions sempre ho va fer servint-se d'expressions enigmàtiques.

Tampoc no es pot oblidar que quan Jesús fou crucificat, També hi havia allà moltes dones que s'ho miraven de lluny estant. Havien seguit Jesús des de Galilea i li prestaven ajut. Entre elles hi havia Maria Magdalena, Maria, mare de Jaume i de Josep, i la mare dels fills de Zebedeu (Mt 27,55-56). Per tant, les dones van ser presents en la mort i la sepultura de Jesús i, posteriorment, les primeres a ser testimonis de la seva resurrecció. I la seva mare fou, ni més ni menys, la Mare de Déu.

Era Jesús, doncs, «un feminista»? No em sembla pas que ho fos en el sentit estricte de la paraula si, com tinc entès, el feminisme té com a finalitat

d'aconseguir la igualtat política, econòmica i jurídica de la dona respecte a l'home. Jesús no va promoure cap moviment per igualar la dona amb l'home en els seus drets davant la Llei, ni va afavorir especialment les dones en la seva relació amb els seus contemporanis, sinó que va respectar la doctrina tradicional del seu temps pel que fa al matrimoni i a l'estructura familiar en general. I entre els apòstols que Jesús va escollir no hi figurava cap dona i sí –simbòlicament– els representants de les dotze tribus de l'Israel restaurat, tots ells barons.

Allò que Jesús va proclamar i dur a terme va ser molt més senzill i profund alhora: no establir cap diferència en el tracte entre homes i dones. La seva doctrina d'amor a Déu i al proïsme no exclouïa ningú i, per tant, conferia a tota persona exactament el mateix dret a ser salvats. Potser per aquesta raó, en estudiar els Evangelis, s'ha pogut crear un cert mite consistent a atribuir al Mestre un tracte sobreprotector a les dones, qualificant-lo

erròniament de feminista. Jesús va estimar tothom igual, si bé és innegable que amb una certa preferència pels més pobres.

Quant a la situació de la dona en el món actual, és evident que ha millorat moltíssim en la societat occidental, anomenada «del benestar», en comparació del segle I, si bé encara falta un llarg recorregut per a assolir un nivell d'igualtat respecte a l'home. M'ha semblat que hi ha una franca discriminació entre gèneres en el món laboral: no comprenc per quina raó, a igual capacitat i feina, la retribució dels homes acostuma a ser superior a la de les dones. Però, d'això, jo no hi entenc res. El que sí que he trobat evident és que, en les tasques de la llar, la dona continua carregant amb la major part de la feina –i han transcorregut dos mil anys des del segle I!– i que segueix sent majoritàriament responsable de l'atenció dels ancians i dels infants.

Tanmateix, quan he ampliat l'observació i he contemplat altres països de religió i cultura diferents de la cristiana, he quedat astorat en comprovar el protagonisme inexistent de la dona, encara pitjor que en el segle I a Terra Santa. Com és possible que la dona, segons el lloc, estigui absolutament marginada i reduïda a poc més que un objecte de procreació i una serventa obligada a vestir, actuar i pensar d'acord amb normes masclistes?

Però no vull seguir parlant d'aquest tema perquè m'adono que, un cop més, estic ultrapassant la missió que m'ha estat encomanada. Si he tornat a reincidir en aquest error, demano humilment perdó.

LA FELICITAT

Marta i Maria (Lc 10,38-42)

Mentre feien camí, Jesús va entrar en un poble, i l'acollí una dona que es deia Marta. Una germana d'ella, que es deia Maria, es va asseure als peus del Senyor i escoltava la seva paraula. Marta, que estava molt atrafegada per poder-lo obsequiar, s'hi va atansar i digué:

– Senyor, ¿no et fa res que la meva germana m'hagi deixat tota sola a fer la feina? Digues-li que em vingui a ajudar.

El Senyor li va respondre:

– Marta, Marta, estàs preocupada i neguitosa per moltes coses, quan només n'hi ha una de necessària. Maria ha escollit la millor part, i no li serà pas presa.

La primera cosa que em va cridar l'atenció d'aquest viatge terrenal fou observar l'anhel dels humans per a assolir la felicitat. I com són de torçats els camins que sovint trien per a aconseguir-la, tot cercant-la lluny, sense adonar-se que és com una llavor amb la qual es neix i que cadascú porta dins de si mateix, però que cal conrear perquè floreixi i doni fruit.

Potser seria bo, primer de tot, posar-se d'acord en què vol dir exactament ser feliç perquè, al llarg de la història, diferents personatges i tendències ho han definit de manera força diferent: per a uns era el gaudi del plaer o la contemplació de la bellesa; per a uns altres representava el triomf de la raó; i per a segons qui s'obtenia a través del domini del

dolor i de les passions. És a dir, en general i en qualsevol cas, s'interpretava, i avui segueix interpretant-se, com un sentiment o estat d'ànim agradable de plena satisfacció i d'absència de patiment de durada permanent, al qual, segons qui, també creu que es pot arribar per viarany més aviat dubtosos (manuais d'autoajuda?; intel·ligència emocional?...), sense entendre que la felicitat, en aquest món, no pot ser mai un estat de benestar definitiu, sinó un procés que existeix en graus variables, d'acord amb la circumstància del moment en què es viu, i a estones més aviat curtes. O, si més no, és el que a mi em sembla.

A més a més, és innegable que la subjectivitat hi té un paper decisiu, atès que no és difícil trobar gent que diu sentir-se feliç pel fet de posseir prestigi, poder, popularitat o riquesa. I persones més aviat desposseïdes del més essencial, que també afirmen ser felices. Qui gosaria negar, per altra banda, que enmig de situacions d'extrema necessitat

o, fins i tot, de misèria absoluta, no s'hi pot descobrir un infant, a la seva manera feliç amb una joguina entre les mans? Sembla com si, en el món actual, per a segons qui, per a ser feliç, n'hi hagués prou amb malgastar, comprant i consumint com més millor (objectes, per altra banda, perfectament prescindibles). No falta, tampoc, qui qualifica de felicitat la sensació que produeix el consum de drogues, en detriment greu de la salut. En què consisteix, doncs, la felicitat?

Insisteixo a recordar que jo només sóc un pobre esperit que no he vingut pas en aquest món per opinar. No obstant això, no em puc estar de dir que, a parer meu, únicament hi ha dues maneres de començar a fer camí vers la veritable felicitat: estimar el proïsme i posar-se en mans de Déu.

He llegit i he meditat a bastament el fragment de l'Evangeli segons Lluc (10, 38-42), en el qual es descriu el que succeeix a casa de dues germanes

*-Maria i Marta- on Jesús fa una breu estada.
Maria, se'ns diu, «ha triat la millor part»: sens dubte és feliç perquè, per uns instants, s'ha posat en mans de Déu, escoltant extasiada la seva paraula per boca de Jesús, bo i asseguda als seus peus.*

*Però Jesús no menysvalora ni reprèn Marta per fer el que està fent –algú ha de cuinar, algú ha de parar taula, algú haurà de rentar els plats–, sinó per la manera com ho fa. Marta està atrafegada i neguitosa, i ella sí que recrimina la seva germana perquè no l'ajuda. Tanmateix, l'observació de Jesús no posa en dubte el servei diligent i generós en si mateix; ans al contrari, aprecia molt especialment la predisposició a servir els altres, tal com manifesta a Mt 20,28: *el Fill de l'home no ha vingut pas a ser servit, sinó a servir...* perquè servir de tot cor, al capdavant, vol dir estimar.*

El servei desinteressat, els detalls de tendresa, la bondat, la disponibilitat sincera dins les possibilitats

*de cadascú, configuren l'altre camí –el que, encara
que d'una manera una mica deficient, ha escollit
Marta– per a començar a assolir, també, la felicitat
en aquest món.*

ELS NEGOCIS

Purificació del temple (Mc 11,15-19)

Quan arribaren a Jerusalem, Jesús va entrar al recinte del temple i es posà a treure els qui hi compraven i hi venien, va bolcar les taules dels canvistes i les parades dels venedors de coloms, i no permetia que ningú traginés res per dins del recinte del temple. I els instruïa així:

– ¿No diu l'Esriptura: El meu temple serà anomenat “casa d'oració per a tots els pobles”? Però vosaltres n'heu fet una cova de lladres!

Sincerament, reconec que no he acabat d'entendre la mentalitat humana pel que fa al món dels negocis. A primer cop d'ull, m'ha semblat que, en general, com més important era el volum del negoci, més escassos eren els escrúpols del negociant. I a l'inrevés. És cert que fins i tot en la parada més petita d'un mercat s'hi pot trobar un mercader murri, disposat al petit engany i a vendre gat per llebre. Però crec que la majoria de botiguers modestos acostumen a ser honrats.

Quant als grans negocis, haig de dir que he contemplat situacions que més aviat m'han escandalitzat, en comprovar que l'únic déu i senyor dels grans negociants –no tots, és clar– són els diners.

No hi fa res que calgui implantar sistemes de treball inhumans, que despersonalitzin i esclavitzin les persones i facin caure malalt, més aviat que tard, per l'evident degradació de les condicions laborals. No té cap importància retribuir el treball amb salaris insignificants que no permetin una vida digna als treballadors, sense poder tenir accés a una mínima atenció sanitària o a cobrir les necessitats més bàsiques. No cal amoïnar-se si el lloc de treball no reuneix unes condicions mínimes de salubritat, per tal de salvaguardar la salut dels treballadors. El món actual presumeix de la inexistència d'esclaus com els que hi havia des de temps remots fins fa menys de dos segles, però jo em pregunto si no hi ha, avui dia, en molts llocs, gent treballant en un autèntic règim d'esclavatge. I potser allò que més m'ha corprès ha estat contemplar l'explotació que pateixen criatures menors d'edat, adolescents sotmesos a treballs duríssims en unes jornades laborals interminables en segons quins països on la qüestió és produir i consumir cada cop més, tot

plegat amanit, la major part de les vegades, amb una publicitat enganyosa, l'únic objectiu de la qual és aconseguir un volum de vendes com més gran millor.

On és l'ètica en el món dels negocis? Com deixaran la Terra als seus fills els malfactors de quant blanc, propietaris de les grans empreses petrolieres, la indústria armamentística, els laboratoris de drogues i fertilitzants sospitosos, la indústria del tabac, els bancs o el mercat de la prostitució i la pornografia? Llàstima que no em puguin sentir tots aquests aprofitats, perquè si fos així, els recordaria a cada un d'ells el final de la paràbola del ric insensat (Lc 12,15-21): Aquesta mateixa nit et reclamaran la vida, i tot això que has acumulat, de qui serà?

LA TRAÏCIÓ

Complot contra Jesús (Lc 22,1-6)

S'acostava la festa dels Àzims, anomenada la Pasqua. Els grans sacerdots i els mestres de la Llei buscaven com podrien fer-s'ho per a matar Jesús, perquè tenien por del poble.

Llavors Satanàs va entrar dins de Judes, l'anomenat Iscariot, que era del grup dels Dotze. Aquest se n'anà a tractar amb els grans sacerdots i els caps de la guàrdia del temple sobre com els podria entregar Jesús. Ells se'n van alegrar i convingueren de donar-li diners. Judes s'hi comprometé i buscava l'ocasió d'entregarlos-el sense que es produís un avalot de la gent.

Anunci de la traïció de Judes (Mc 14,17-20)

Arribat el capvespre, Jesús vingué amb els Dotze. I mentre eren a taula, tot sopant, Jesús digué:

–Us ho asseguro: un de vosaltres em trairà, un que menja amb mi.

Ells es van posar tristos i li anaven preguntant, l'un rere l'altre:

–¿No sóc pas jo?

Jesús els respongué:

–Un dels Dotze, un que suca amb mi al mateix plat.

Judes traí Jesús per trenta monedes de plata, que era, segons la Llei, el preu d'un esclau. I no deixa de ser contradictori que el traïdor escollís un bes –gest de salutació i de respecte tant aleshores com ara– per a identificar-lo davant de la gent que l'acompanyava aquella nit de Dijous Sant: Encara Jesús parlava, quan va arribar Judes, un del Dotze. L'acompanyava molta gent, armada amb espases i garrots, que venia de part dels sacerdots i dels notables del poble. El qui el traïa els havia donat aquest senyal: –És el qui jo besaré: deteniu-lo. Tot seguit es va acostar a Jesús i li digué: –Salve, rabi! I el besà (Mt 26,47-49).

El sentit d'aquella iniquitat –el seu contingut de falsedat i traïdoria– he pogut comprovar que ha perdurat fins avui amb l'expressió “bes de judes”

quan es vol posar en evidència una demostració hipòcrita d'afecte.

Però Judes no va estar pas sol en la seva acció perversa. Quan Pilat, seguint la tradició de concedir la llibertat a un pres per la festa de la Pasqua, va preguntar a la gent que s'havia reunit davant del pretori (residència oficial del governador romà quan es traslladava a Jerusalem) qui volia que deixés lliure, si Barrabàs (un bandoler i assassí) o Jesús, ells respongueren: *Barrabàs!* [Aleshores] Pilat els diu: *-I de Jesús l'anomenat Messies, què n'he de fer? Tots van respondre: -Que el crucifiquin! Ell replicà: -Però quin mal ha fet? Ells cridaren encara més fort: -Que el crucifiquin!* (Mt 27,21-23). Per tant, allà no hi va haver un sol Judes, sinó molts més. Probablement, més d'un dels que, com aquell qui diu poques hores abans, havien aclamat Jesús en la seva entrada a Jerusalem amb aplaudiments, agitant palmes i cridant *Hosanna al Fill de David! Beneït el*

*qui ve en nom del Senyor! Hosanna a dalt del cel
(Mt 21,9).*

Jo, de traïcions, aquí, haig de dir que n'he vistes de tota mena: de grans, de petites, per trenta monedes o per trenta mil. Fins i tot de «gratuites», com ara poden ser les traïcions per enveja o per venjança, o només de pensament quan les circumstàncies no permeten transformar en obres desitjos culpables. He presenciat tantes classes de traïció... amistats trencades, famílies barallades; difícilment es pot trobar algú que no hagi estat trait per un company, un amic o un germà. Traïció a la fidelitat, que, al cap i a la fi, no és res més que la violació de la lleialtat que es deu a algú o a una idea, la qual cosa no faria mai, per exemple, un gos respecte al seu amo. Traïció de promeses fetes, i encara es podria parlar d'una traïció força més subtil, com ara la que es pot fer un a si mateix: la traïció als propis ideals, allò que, malauradament, està força estès, sobretot entre la joventut, quan

comença a participar activament en el món laboral o li cal tirar endavant una família. Aquells principis nobles, de mica en mica es poden torçar fins que de vegades arriben a trencar-se, prioritzant els valors materialistes, pel contagi d'un entorn que anteposa els diners, la posició social o el fals prestigi a la dignitat i l'honestedat. Tanmateix, no sempre és així; cal dir que, per sort, hi ha honroses excepcions. Però això potser més val deixar-ho per a un altre moment.

LA PENA DE MORT

Mort de Jesús (Mt 27,45-50)

Des del migdia fins a les tres de la tarda, es va estendre una foscor per tota la terra. I, cap a les tres de la tarda, Jesús va exclamar amb tota la força:

–Elí, Elí, ¿lemà sabactani? –que vol dir: «Déu meu, Déu meu, per què m’has abandonat?»

En sentir-ho, alguns dels qui eren allí deien:

–Aquest crida Elies.

De seguida un d’ells corregué a prendre una esponja, la xopà de vinagre, la posà al capdamunt d’una canya i la hi donava perquè begués. Els altres deien:

–Deixa, a veure si ve Elies a salvar-lo.

Però Jesús tornà a cridar amb tota la força, i va expirar.

Jesús, home i fill de Déu, mostrà a tota la humanitat el camí de salvació il·luminat per l'amor. I el van crucificar. El van crucificar com es crucificaven els esclaus, els blasfems, els sediciosos o els criminals més odiats. En realitat, l'Imperi romà només considerava dues raons per a sentenciar algú a mort: la sedició o alta traïció i la revolta d'esclaus.

Certament, no va ser una mort més entre tantes altres. Tanmateix, tot principi de vida és un signe diví i representa el valor suprem que el Senyor ha concedit al món, formant part del gran projecte còsmic de Déu Nostre Senyor. Per tant, és sagrat, i atemptar contra ell, tant se val quin sigui el motiu, és faltar a la més elemental dignitat de l'ésser humà. Per això també m'ha sorprès comprovar que gairebé cap religió –i em sap greu constatar-ho,

incloent-hi la cristiana fins fa ben poc – no ha tingut cap paper rellevant en la lluita contra la pena capital al llarg de la història, sinó que més aviat ha preferit mirar cap a una altra banda o, fins i tot, justificar guerres, tot ignorant que cada vegada que un cap d'Estat, des del seu despatx estant, recolzat pels seus ministres, declara la guerra a un altre país, està signant la pena de mort encoberta i generalitzada de milers de persones, la immensa majoria de les quals no tenen res a veure amb els desitjos i interessos inconfessables dels governs que les promouen. Tècnicament les guerres han canviat d'aparença, però els resultats catastròfics continuen sent els mateixos, fins i tot pel que fa a una que he sentit anomenar com a «guerra freda». Què deu voler dir, això? Potser que només es barallen a l'hivern?

Des que un mico va baixar dels arbres i va començar a caminar sobre dues cames en lloc de fer-ho amb les quatre potes, i el Senyor li va

infondre l'esperit i la consciència de la seva transcendència, l'ésser humà s'ha esbatussat per defensar allò que considerava seu o per a arrabassar el que era dels altres, i ho ha fet per pròpia iniciativa o induït per falsos líders a l'ombra de la Pàtria o d'una bandera, ignorant que totes les banderes, inexorablement, acaben tacades de sang, i que no hi ha cap nació sense capítols foscos en la seva història. Conseqüentment, qualsevol intent de justificació de la pena de mort és un gravíssim atemptat contra el perdó i la misericòrdia que va predicar Jesús (Mt 5,38-39; Lc 6,27-39; Jn 8,3-11).

He observat, així mateix, que força països l'han abolida, la pena capital. Però només que n'hi hagués un de sol que la mantingués, això ja representaria un fracàs per a l'espècie humana. I no em puc estar de dir que em sembla una broma macabra –en tot cas, de molt mal gust–, que algú addueixi, a tall d'atenuant, que els mètodes d'execució s'han anat

«humanitzant» al llarg del temps i que ara ja no es crucifica ni es crema ningú en cap foguera; actualment, «només» se l'afusella, se'l penja, se l'electrocuta, se l'asfixia en cambres de gas o se li apliquen injeccions letals... Senzillament, no ho puc entendre.

També m'ha cridat l'atenció que la immensa majoria de persones –encara que inconscientment i de manera indirecta–, sense necessitat d'anar a terres llunyanes, estan sentenciant per inacció tants i tants indigents sense sostre, que viuen al carrer abandonats per tothom, mancats d'una llar on refugiar-se o de la més mínima ajuda econòmica, social o sanitària. Jo em pregunto: qui són els botxins de tota aquesta gent? Qui els està condemnant, a poc a poc, a morir?

El traspàs d'un ésser estimat deixa sempre una ferida oberta que sagna durant molt de temps, o que no es tanca mai més del tot. Que ningú no

s'enganyi: el buit que provoca la mort de tota persona no es pot pas atrapar entre les mans. I si la mort es produeix per l'aplicació d'una llei o a causa d'una guerra, què se'n pot pensar?

LA RESURRECCIÓ (a manera de cloenda de la primera part)

Jesús ressuscitat envia els seus deixebles (Mt 28,16-20)

Els onze deixebles se n'anaren a Galilea, a la muntanya que Jesús els havia indicat. En veure'l, el van adorar, abans, però, havien dubtat. Jesús s'acostà i els va dir:

–He rebut plena autoritat al cel i a la terra. Aneu, doncs, a tots els pobles i feu-los deixebles meus, batejant-los en el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant i ensenyant-los a guardar tot allò que us he manat. Jo sóc amb vosaltres dia rere dia fins a la fi del món.

De la mateixa manera que, després de la seva crucifixió, els dos deixebles que anaven cap a Emmaús no van reconèixer Jesús, quan se'ls va fer trobadís i van caminar una bona estona junts, he comprovat que, avui dia, a la majoria de les persones els costa força copsar la presència divina en el proïsme i, encara més, sentir-lo present en les petites coses, malgrat que Jesús no ha deixat pas òrfena la raça humana, tal com va prometre als apòstols la nit abans de ser crucificat (Jn 14,18).

No voldria anar-me'n d'aquest món sense recordar que, encara que no se'l pugui veure físicament, el bon Jesús segueix estant al costat de tots i cadascun dels humans, tal com va prometre abans de la seva ascensió al cel: Jo sóc amb vosaltres dia rere dia fins a la fi del món (Mt 28,20). No hi

fa res ser creient o no; estimar o no; ser bo o no, perquè Déu fa sortir el sol sobre bons i dolents i fa ploure sobre justos i injustos (Mt 5,45).

Ara, però, em trobo més aviat exhaust. Tinc ganes de tornar aviat a casa, no sé si amb els deures fets. He tractat d'acomplir la tasca que em va ser encomanada de la millor manera que m'ha estat possible, encara que em sembla que no ho he sabut fer gaire bé: massa vegades, davant de segons quins fets, en lloc d'actuar com un àngel autèntic crec que ho he fet com un periodista amb ales. No m'he pogut estar de reflexionar, d'opinar, de criticar o, fins i tot, segons com, m'hauria agradat poder-hi intervenir.

Preparat ja per a atendre la crida del Pare del cel perquè retorni al seu Regne, no puc evitar fer-me una pregunta: ha valgut la pena haver viscut aquesta estada terrenal? Déu bé ho sap que sí; no seria just si digués que me'n vaig sense sentir un

*immens deute de gratitud per l'experiència viscuda.
Tinc fe en un avenir millor, malgrat que no hagi
estat gaire afortunat a descobrir la seva existència.
Per tant, només em queda donar gràcies a Déu i
confiar, un cop més, en la seva immesurable
misericòrdia per a poder gaudir, per sempre, del
seu amor infinit.*

PRÒLEG DE LA SEGONA PART (el retorn i la crida)

Déu vos guard! Bé, doncs ja torno a ser per aquí baix. El fet és que a Déu Nostre Senyor no li ha agradat gaire el meu treball i, amorosament –com no podia ser d'altra manera– m'ha renyat i m'ha manat repetir l'afer una altra vegada. Tanmateix, haig de dir que el meu retorn no el sento ni de bon tros com un càstig, sinó com una nova oportunitat.

Certament, en la meva primera estada entre vosaltres reconec que he vist amb massa intensitat els colors foscos de la vida terrenal. Per tant, cal que repeteixi l'experiència per a ser capaç de descobrir les guspies de llum que, sens dubte, també hi deu haver amagades enmig de la foscor. No obstant això, jo segueixo sent un pobre àngel maldestre, amb escassa capacitat per a adonar-me

dels fragments d'esperança que, amb tota seguretat, també hi ha en aquest món.

Per aquesta raó, demano humilment l'ajuda de tota persona de bona voluntat, que hagi viscut personalment qualsevol fet positiu, n'hagi estat testimoni o el conegui verament perquè m'ho faci saber a través del correu electrònic que figura al final d'aquest pròleg de la segona part del llibre (sóc un àngel modern!). Penseu que tothom que passi per aquest món, l'única cosa que el sobreviurà seran les llavors d'amor que hagi estat capaç de sembrar i que, sense cap dubte, futures generacions faran que germinin i donin fruit. Accepteu, doncs, aquest repte que us proposo; sigueu generosos dins de les vostres possibilitats, que el bon Déu us ho tindrà en compte i jo us ho agraeixo ja des d'aquest mateix instant.

I, si us plau, feu atenció de les següents instruccions:

- a) *Les vostres exposicions podran ser de tota mena: transcendents o senzilles; llunyanes o actuals; d'un protagonista creient o no creient, etc. Allò de què es tracta és de reviure i compartir instants de joia.*
- b) *No us preocupeu ni per l'ortografia ni per la sintaxi. Allò que compta és el contingut del vostre relat, el qual pot ser breu o llarg (encara que, sovint, s'agraeix la brevetat) i en qualsevol idioma (els àngels som políglotes), si bé és preferible el català, el castellà, l'anglès o el francès.*
- c) *S'acceptaran comunicacions anònimes o no. Només es tindran en compte les inicials del remitent quan això sigui possible i, com a norma, no es contestaran, llevat que es demani expressament. En aquest cas, es farà de bon grat.*

d) Quan hagi rebut prou correus, intentaré fer un recull de «retalls d'esperança» els quals, si Déu vol, es podran visualitzar en un nou llibre, així com també al web que consta a la pàgina següent d'aquest.

L'adreça electrònica a la qual podeu enviar els vostres relats és la següent: angelperplex@gmail.com

Que Déu us beneeixi.

(continua) \Rightarrow

No dubtis a divulgar el contingut d'aquest llibre, si creus que això pot ajudar algú. També es pot accedir al seu text visualitzant-lo o descarregant-lo gratuïtament a través del web:

www.andreumoixcami.cat

De la mateixa manera es poden obtenir tots els llibres publicats anteriorment dins d'aquesta col·lecció:

- **Déu, aquest desconegut** (Un testimoni de fe)
- **El més enllà, aquest desconegut** (El goig de l'esperança)
- **La caritat, aquesta desconeguda** (Esclat d'amor)
- **La pau, aquesta desconeguda** (Una utopia?)
- **La Verge Maria, aquesta desconeguda** (Un intent d'aproximació a la santedat de la Mare de Déu)
- **Déu en les petites coses** (A manera de joc per a aprofundir en l'espiritualitat)

- **Cartes obertes** (Recull de pensaments d'un cristià)
- **El sofriment, aquest desconegut** (Reflexions sobre les causes del dolor i propostes per a humanitzar el tracte amb els malalts)
- **La pregària, aquesta desconeguda** (Suggeriments d'actitud per a pregar millor)